

Koen van den Broek

24.04 – 19.06.2005

“Paintings from the USA and Japan”

Koen van den Broek (°1973, Bree) is een schilder van ruimtes. Zijn werk zweeft continu tussen de conceptuele ruimte van het schilderij en de afbeelding van de reële wereld. Autostrades, stoepanden, parken en dergelijke meer, worden herleid tot vlakken en brede lijnen die leiden tot de realiteit van het geschilderde beeld.

Van den Broek schildert mentale ruimtes. De afgebeelde ruimte vervreemdt op een eigenaardige manier van de werkelijkheid waaruit ze is ontstaan. Deze vervreemding vindt zijn oorsprong in van den Broeks schilderkundige proces.

Van den Broek vertrekt steevast vanuit fotografische snapshots, die hij neemt gedurende zijn vele reizen. Hierin maakt hij een eerste selectie van beelden die hij wenst te gebruiken. De kadering van de gebruikte foto's bepaalt reeds in grote mate het beeldvlak, waarbinnen hij zijn schilderij zal opzetten. Deze kadering gaat van een extreme uitvergroting van details uit de werkelijkheid, tot een meer 'open', bijna weidse afbakening van de gefotografeerde ruimte.

De snapshots zijn niet meer dan een formele herinnering aan een bepaald beeld en hebben weinig of geen emotionele waarde. De banale onderwerpen krijgen slechts waarde door de aandacht die de schilder er zelf aan besteedt. Hierdoor ontstaat een eerste spanningsveld tussen banaliteit en schilderkundige intensiteit. Heel wat onderwerpen van Koen van den Broeks schilderijen zijn immers overal ter wereld te vinden. Het is echter zijn specifieke schilderkunstige benadering die deze onderwerpen een eigen en unieke identiteit geeft.

Compositorisch reduceert Van den Broek het onderwerp tot zijn meest abstracte vorm. Zijn schilderij *“Morro Bay Border”* bijvoorbeeld, bestaat uit louter verticale, naar elkaar toelopende vlakken. Zelfs de tekenkundige gele lijn in het midden van de compositie, wordt behandeld als een vlak, en krijgt hierdoor een louter schilderkunstige waarde. Opvallend in de compositie is tevens de symmetrische en frontale presentatie van een onderwerp – bijvoorbeeld een stoepand - die zich in onze dagelijkse waarneming enkel 'vanuit de ooghoeken' laat zien. Van den Broek ontdoet de beeldvlakken ook van elk detail, terwijl ze anderzijds net hierdoor een heel specifiek schilderkundig karakter krijgen.

Ook de verfaanbreng versterkt de individualisering van het onderwerp. Van den Broek moduleert zijn verfaanbreng niet. Hij is geen 'beeldhouwer met verf' die belang hecht aan de individuele toets van de kunstenaar, maar brengt ze eerder breed en gelijkmatig aan. Deze afstandelijkheid contrasteert sterk met de uitgesproken kleurkeuze. Het heldere groen en het zuivere wit of zwart in zijn schilderij *“Waterfall”* bijvoorbeeld, worden immers gebruikt voor hun puur schilderkundige en subjectieve kwaliteit en geladenheid.

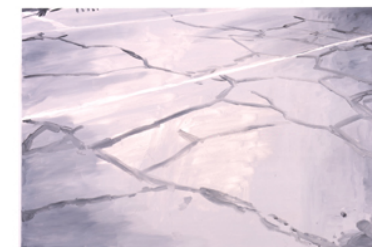
Fundamenteel in de schilderijen van Koen van den Broek is het licht. Het is namelijk het licht dat in grote mate de sfeer van het onderwerp mede bepaalt. Niet zelden gaat Koen van den Broek een onderwerp overbelichten. Zo wordt bijvoorbeeld een banale stoepand of een barst in de weg plots gelinkt aan een exotische bestemming. Door deze overbelichting creëert van den Broek enerzijds een enorme warmte en verlangen in zijn schilderijen, maar anderzijds tegelijkertijd een diepe verstilling.

1.

2.

3.

4.

Het gebruik van de snapshots, de compositie, verfaanbreng, kleur en lichtbehandeling, brengen de toeschouwer constant op het verkeerde been. De kunst van Koen van den Broek is een kunst van ambiguïteit, conflict, onderhuidse spanning en tegenstrijdigheid, maar getuigt tevens van grote generositeit.

Deze spanning is bijna op alle niveaus voelbaar: op het niveau tussen abstractie en figuratie, op het vlak van emotie en afstand, tussen warmte en koelheid, tussen kleur- en verfaanbreng, tussen snapshotfotografie en schilderkunst en tussen de realiteit en de fictie van het schilderij.

Dit conflict tussen realiteit en schilderkunst is inherent aan de schilderkunstige traditie. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Koen van den Broek zich laat leiden door alle grote voorbeelden uit de moderne en hedendaagse schilderkunst. Henri Matisse, Piet Mondriaan, John Baldessari, Donald Judd en zelfs Vlamingen als Raoul De Keyser zijn dan ook nooit veraf.

Schilderkunst heeft ook allang niet meer het alleenrecht op de hedendaagse beeldvorming. Televisie, video, film, urbanisatie en architectuur eisen eveneens hun plaats op en bepalen in grote mate onze wijze van kijken. Vooral de film is voor Koen van den Broek belangrijk, van Alfred Hitchcock tot Quentin Tarantino. Het is voornamelijk het contrast tussen de eenvoud van het beeld en de intensiteit van de spanning die Koen van den Broek bezig houdt. Zo is in zijn schilderijen dikwijls de desolate sfeer van de Amerikaanse roadmovie terug te vinden.

In dit conflict tussen realiteit en schilderkunst spelen ook de titels een belangrijke rol, en dan vooral naar de kijker toe. De titel brengt de toeschouwer immers terug naar de realiteit van waaruit het schilderij is ontstaan.

Uiteindelijk is Koen van den Broek niet de schilder van het ultieme krachtige beeld, noch van de emotionele herinnering, maar eerder van de existentiële en de mentale ruimte.

Op deze tentoonstelling in het Museum Dhondt-Dhaenens wordt een selectie getoond van van den Broeks schilderijen die ontstonden gedurende de laatste jaren. Aan de basis voor de meeste doeken liggen foto's, genomen tijdens zijn reizen naar Amerika en Japan. Het is echter geen overzichtstentoonstelling geworden, maar eerder een doorgedreven selectie van de belangrijkste werken gebaseerd op deze reizen. Koen van den Broek koos er expliciet voor de beelden uit respectievelijk het verre westen en het verre oosten te combineren en met elkaar te confronteren in één en dezelfde tentoonstelling. De nieuwe betekenissen die deze 'tegenstrijdige' beelden krijgen door zulk een confrontatie, zijn voor Koen van den Broek van fundamenteel belang, en maken deel uit van het werk.

De selectie van schilderijen werd door Koen van den Broek zelf gekozen, en komen uit verschillende collecties in binnen- en buitenland.

5.

6.

7.

Afbeeldingen:

1. "Broken Yellow Border", 2003
Olieverf op doek, 195 x 130 cm
Private collection, New York
2. "Garage", 2002
Olieverf op doek, 174 x 170 cm
Private collection, London
3. "190 #2", 2004
Olieverf op doek, 110 x 160 cm
4. "Morro Bay Border", 2004
Olieverf op doek, 205 x 200 cm
5. "American Psycho", 2004
Olieverf op doek, 46 x 69 cm
Collection of the artist, Antwerpen
6. "Sanjusangendo", 2005
Olieverf op doek, 115 x 88 cm
Private Collection, Belgium
7. "Waterfall", 2004
Olieverf op doek, 100 x 150 cm